

Oudheidkundige opgravingen bij boerderij De Romein

In het vorige nummer van de Toren is de historie van boerderij De Romein beschreven. Het erf van boerderij De Romein is een historie op zich. Het erf moet er ooit idyllisch hebben uitgezien met een omgrachte tuin en een boomgaard. In 1967 is dit erf, genaamd 'Den Hof', geëgaliseerd. De naam van het huidige gildeterrein 'De Romeinse Hof' herinnert nog aan deze voorgeschiedenis.

Herman Martens schreef destijds het volgende over het erf.
'De afgraving van deze schitterende tuin met boomgaard en de dichting van de gracht is een feit geworden. Het is wel erg jammer dat zo'n mooi stukje natuurschoon moest verdwijnen.

Het was een broedplaats voor watervogels en andere vogelsoorten. Uit onze schooljaren hebben wij nog levendige beelden bewaard aan al dit schoons: de goed onderhouden boomgaard, de tot in de puntjes verzorgde tuin binnen de gracht en afgesloten met een grote ijzeren poort, de brandschone gracht waarin een 40-tal eenden zwierig zwommen en die de gracht behoedden voor vervuiling en haar ontdeden van overtollige plantengroei. Fijne herinneringen hebben wij ook bewaard aan de tijd dat we op de gracht gingen schaatsen. Het hele jaar door had deze landelijke idylle haar aantrekkingskracht. Dat alles is nu historie geworden.

De gracht is gedicht, bomen en struiken zijn gerooid, de bulldozer deed zijn werk en schoof ruim 2 meter van de verhoging in de gracht. Bij deze 'aardverschuiving' zijn, zoals kon worden voorzien, zware en oude muurwerken aan het licht gekomen, funderingen van zware broekstenen met daarop gemodelleerde mergelstenen met afmetingen van 34-20-17 cm., hier en daar aangevuld met grote bakstenen.

De tuin bij boerderij De Romein was omgeven door een gracht. Over een zware aarden wal, afgesloten door een ijzeren poort, kwam men op deze tuin met boomgaard. Rechts op de foto is nog een gedeelte van deze poort te zien.

De broekstenen fundering en de mergelstenen wijzen in de richting van de Romeinse tijd. De bakstenen dateren uit een later tijdperk. De muren die hier bloot kwamen, waren 20x18 meter; het was dus echt geen klein gebouw. Het keldergewelf was ten dele ongeschonden en bleek geheel uit mergelstenen opgetrokken. Jammer was het wel dat het hoge grondwater het onmogelijk maakte deze fundering in zijn geheel te onderzoeken. Al deze muurwerken werden gevonden in het zuidelijk deel van de tuin. Maar niet alleen zuidelijk, ook bij de voormalige toegangspoort werden zeer zware muurresten blootgelegd. Was het een poorterhuisje dat hier stond of was het een steunpunt voor een ophaalbrug?

De overlevering zegt: hier stond eens het jachthuis van de heren van Cuijk, maar wij vonden nergens een aanwijzing in die richting. Wat het ook heeft mogen zijn, in ieder geval niet zo maar een woninkje!

De gevonden scherven van keukengerei doen volgens deskundigen denken aan de vroege en latere middeleeuwen. In het Land van Cuijk zijn in de twaalfde eeuw immers door de graven van Holland uit wraak alle gebouwen vernield, naar aanleiding van de moord op een der graven van Holland (Floris V) waaraan een der heren van Cuijk als medeschuldig werd aangemerkt.

Het staat wel vast dat deze bouwwerken bestonden vóór de bedijking van de Maas, welke rond de twaalfde eeuw een aanvang nam en bij Boxmeer begon. Immers door deze bedijking kreeg de Maas een hogere stand. In 1880 stonden deze terreinen ongeveer 2 meter onder water en gaan we even verder: in 1920 en 1926, hebben we zelf waargenomen dat 'den Hof' meer dan 1,5 meter diep onder water stond.

Dit alles in aanmerking nemende mogen we rustig aannemen dat de behuizing bestond vóór de bedijking van de Maas begonnen was.

De gevonden funderingen en muren wijzen dan ook wel in die richting'.

(Uit het boek 'Linden, Groot en Klein' van Angeline van der Donk en Antoon Donkers)